

21.2 Det rigtige dysevalg til sprøjtning ved vandløb og til forebyggelse af Prosulfocarb problematikken

Vælg en dyse, som er godkendt til 90 procent afdriftsreduktion i samme størrelse som din lavdrift- eller refleksdyse. Den kan anvendes til de fleste sprøjteopgaver, herunder udbringning af prosulfocarb.

Landskonsulent Poul Henning Petersen
SEGES
php@seges.dk

Udfordringer

Der er stor bevågenhed om landbrugets anvendelse af pesticider, ikke mindst i forhold til at beskytte naturen og undgå pesticidrester i afgrøder. Sprøjteteknikken er helt afgørende, når det gælder om at minimere påvirkningerne på natur, der støder op til marken. Den rigtige sprøjteteknik er også et vigtigt tiltag til at mindske risikoen for, at der kan findes rester af pesticider i afgrøder, hvor de ikke er godkendt, eksempelvis prosulfocarb på æbler.

Nye regler for afstand til vandløb, søer eller § 3-områder

Nye regler om afstandskrav giver nu mulighed for at nedsætte afstanden ved sprøjtning med plantebeskyttelsesmidler langs vandløb og søer samt § 3-områder. Betingelsen er, at man anvender afdriftsreducerende dyser eller anden form for afdriftsreducerende teknik. Når du nedsætter afstanden, skal du bruge den afdriftsreducerende teknik på de 20 første meter, du sprøjter. I resten af marken må du gerne anvende en anden sprøjteteknik.

Dyser og teknik er inddelt i tre afdriftsklasser efter, hvor meget afdriften bliver reduceret. Der er fortsat kun angivet ét afstandskrav på midlets etikette. Tabel 1 viser, hvordan den kan nedsættes. Som eksempel har mange skadedyrsmidler på etiketten krav om 20 meters afstand til vandløb og søer. Ved at bruge dyser med 90 procent afdriftsreduktion er afstandskravet sat helt ned til 2 meter.

Tabel 1. Afstandskrav for bomsprøjter i markafgrøder ved 50, 75 og 90 procent reduktion af afdrift. Kilde: Vejledning fra Miljøstyrelsen: Brug af afdriftsreducerende udstyr.

Afstandskrav ifølge etiketten (m)	Afstandskrav ved afdriftsreduktion (m)		
	50 procent	75 procent	90 procent
5	5	2	2
10	5	5	2
20	10	5	2

Godkendt afdriftsreducerende sprøjteteknik

Dyser

I Miljøstyrelsens vejledning findes en liste over dyser, som er godkendt på basis af en test. En stribe kompakte luftinjektionsdyser er med på listen. Disse dyser er designet til et lavt tryk på 2-3 bar ligesom lavdrift- og refleksdyser. Det gør det nemt at skifte mellem lavdrifts-/refleksdyse og kompakte luftinjektionsdyse af samme størrelse uden at ændre på tryk og vandmængde. Dysevalget bør rette sig mod dyser, som er godkendt til 90 procent afdriftsreduktion. Så er det altid muligt at reducere afstandskravet til 2 meter. Trykket skal for de fleste dyser være ret lavt for at opnå 90 procent reduktion, så det kræver langsom kørsel, når der sprøjtes langs vandløb og søer og § 3-arealer.

Luftassistance

Hardi Twin med luftassistance i kombination med udvalgte fladsprededyser er godkendt til 75 procent afdriftsreduktion ved afgrødehøjde på 50 cm. Men ikke til 90 procent. På Hardi Twin må man montere dyser med 90 procent afdriftsreduktion, hvis man vil ned på 2 meters afstand, når der sprøjtes med midler med 10 eller 20 meters afstandskrav på etiketten.

Luftsprøjter

Eurofoil Concorde fra Danfoil er godkendt til 75 procent afdriftsreduktion, når afgrødehøjden er mindst 30 cm. Med Danfoil kan man med andre ord ikke i afgrødens tidlige vækststadier nedsætte afstandskravet. Mange svampemidler har 10 meters afstandskrav, så afstandskravet vil man oftest kunne nedsætte til 5 meter. Det gælder også skadedyrsmidler med 20 meters afstandskrav.

Prosulfocarb

Det er de samme afdriftsreducerende dyser, der er et 'must' ved sprøjtning med prosulfocarb (Boxer/Roxy, Finy) i vintersæd. Til det kommende efterår forventes lovfæstede regler for sprøjteteknik til udbringning af prosulfocarb.

Vinden kommer fra venstre med en hastighed på omkring 5 meter pr. sekund. Kompakt luftinjektionsdyse 03 med dobbeltvifte i flere fabrikater er godkendt til 90 procent afdriftsreduktion. Billedet viser en sådan dyse i funktion mens sprøjten holder stille.

Foto: Jens Erik Jensen, SEGES.